

Tilburg University

Daarom blijf ik bij de kerk

Moons, Jos

Published in:
Nederlands Dagblad

Publication date:
2020

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Moons, J. (2020). Daarom blijf ik bij de kerk: De rust en de ruimte, de eenvoud en de diepte. *Nederlands Dagblad*, 12-13.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

WIN EIKELBOOM • coördinator van NPO Radio 1
nd.nl/columnsIk ben voor een
appetijtelijk eerherstel
van de eikel

3 ARGUMENTEN

1 De eik is de meest voorkomende en meest geliefde loofboom in ons land. De boom ligt onder voor de akelige plaaggrups. Maar eiken zijn aan uitsterf waarddevol ecosysteem in de natuur. Elke herfst brengen ze vruchten voort die geleefd zijn als voedsel voor dieren als wilde zwijnen, gaaien, eekhoorns en muizen.

2 De jaarlijkse overloed aan eikels zou beter benut kunnen worden door eikels gangbaar te maken als ingrediënt in ons voedsel. Gemalen eikels lenen zich voor bakmeel. De smaak is licht bitter met aardse tonen. Hier en daar zijn mensen al bezig eikels te introduceren in ons eetpatroon, onder wie fooddesigner Katja Gruitjers en een eikelcoöperatie in Twente.

3 Eten van eikels is natuurinclusief voedsel. Dat past naadloos bij deze tijd waarin boeren op zoek zijn naar omvorming naar natuurinclusieve landbouw.

Ook ergens voor? Mail uw standpunt met 3 argumenten naar opinie@nd.nl

ARIJAN VAN ESSEN • docent en theatermaker nd.nl/columns

MENSEN OM HET BED

Beste mensen van het ziekenhuis, Het afgelopen jaar ben ik veel jullie gast geweest – als bezoeker en als directbetrokene van een patiënt van jullie. Er waren weken dat ik er dagelijks was. Niet alleen op de rand van het bed, maar ook in de familiekamer, de kantine en de meeste andere ruimtes. Een keer of acht reed ik achter een ambulance aan en bracht ik een halve nacht of middag door op de spoedeisende hulp. Ik durf me een ervaringsdeskundige te noemen.

De directe, professionele aandacht van zowel de ambulancebroeder als de chauffeur, met gevoel voor de menselijke maat, was fijn om te ervaren. Op mijn vraag om de toeters en belten pas buiten de straat aan te zetten, reageerde elk van jullie altijd begripvol. Jullie doen het echt goed!

De vrijwilligers die de afdelingen door gaan om handen te masseren – ze doet dit een dag in de week, hoor ik. Met aandacht en liefde zie ik haar aan het bed zitten. Een kwartiertje doet ze ziekte en vragen naar de achtergrond verwijderen. Je doet het mooi!

De leerling-verpleegkundige die langskomt op de dag dat er veel artsen en verplegers aan het bed geweest zijn. Die waarden dan druk met het invoeren van gegevens en lezen van verslagen. Onze leerling-verpleegkundige begreep er niets van. Ze pakte een stoel, schoof die bij het bed en zei: 'Ik kom er gewoon even bij zitten.' Twintig minuten zat ze aan het voeteneind. Haar zogenoemde aanwezigheid was het mooiste medicijn van die dag. Blijf dit alsjeblieft doen. Laat je niet

Iedereen die in een ziekenhuis werkt, zou als onderdeel van de opleiding eens een dag of drie als patiënt in een bed moeten liggen.

van de vlijzen brengen door alle rijdende digitale apparaten die gevoed willen worden met data die we daarna niet meer kunnen vinden. Nu ik het daarover heb: het is zo fijn als een verpleger even opkijkt van het scherm en de patiënt aanspreekt. Die meesten doen dit op een persoonlijke manier. Mooi om te merken dat intieme vragen – zoals over frequentie en samenstelling van ontlasting – met een gedempte stem gesteld worden. De dokters deden het afgelopen jaar erg goed. Er waren er af en toe zelfs bij die een krukje pakt en even bij hun patiënt gingen zitten. Om wat intiemer hun eigen diagnose te stellen, die per dokter nog wel eens wat verschilde, maar om ook even te luisteren. Ik wens jullie heel veel luiertijd toe.

De koffiedame en de schoonmaker, die meneer die de taak heeft patiënten van de afdeling naar de scan- en andere apparaten te vervoeren – jullie zijn goud waard. Zonder veel woorden laten jullie zien dat je bezig bent met mensen. Prachtig.

Uit de grond van mijn hart denk ik dat genezing bevordert kan worden door de menselijke maat. En als genezing niet mogelijk is, er toch helling zijn voor iemand als mens te blijven zien. Iedereen die in een ziekenhuis werkt, zou als onderdeel van de opleiding eens een dag of drie als patiënt in een bed moeten liggen. Elke patiënt ervaart verlies van regie – sowieso door het ziek-zijn zelf. Het is ook de reden dat je je moet overgeven aan behandelingen. Dit regie-verlies heeft iets van lijden in zich. Elk mens in een ziekenhuis kan dit lijden verzachten of versterken. Ik wens iedereen een verzachtend jaar toe.

INGEZONDEN SIEBE DIJKSTRA, LEEK

Kolonieschaamte

Ruud Ubels heeft een punt met zijn column over 'kolonieschaamte' (Nederlands Dagblad 10 januari). Na de Tweede Wereldoorlog vond dekolonisatie plaats: Frankrijk, Nederland, Engeland en veel andere landen maakten hun koloniën zelfstandig. Eindelijk waren ze vrij. Maar de meeste ex-koloniën kregen een dictator, die alleen maar dacht aan zichzelf en zijn familie en vriendjes ten koste van de eigen bevolking. Nu willen veel van deze mensen graag naar de landen die het eens over hun land te zeggen hadden.

Nog iets anders: Indonesië heeft de kolonie West-Papua ingelijfd, het vroegere Nederlands Nieuw Guinea, 'bevrijd' van de koloniale overheersing. Nederland heeft de Papoea's van alles beloofd, maar niets waarmaakt. De bevrijder Indonesië heeft inmiddels in vijftig jaar meer Papoea's vermoord, gevangengenomen en verkracht dan Nederland in 250 jaar koloniale geschiedenis. De Indonesiërs heeft aangedaan. Ik schaam me inderdaad, behoorlijk zelfs, maar dan wel voor het feit dat Nederland al meer dan vijftig jaar wegwijkt. Politici hebben wel kritiek – en terecht – op landen in het Midden-Oosten, maar waar ze werkelijk verantwoordelijk voor zijn, wordt onder de pet gehouden. Nederland, schaam je je <

JOS MOONS • Jezuïet, post-doc onderzoeker aan de Universiteit van Tilburg, docent en i

DE RUST EN DE

...Er valt veel tegen in de kerk; hoe ouder ik word, hoe beter ik het zie. Toch blijf ik – voor een kerk waar ruimte is om je weg te vinden.

Ik houd van romaanse kerken. Met hun eenvoudige waardigheid wekken ze mijn ziel. Zeker de kleintjes doen dat. Ze ademen rust, ruimte, eenvoud, diepte. Dat is ook mijn antwoord op de vraag waarom ik bij de kerk blijf. Om wat ik vind in gebed, vieringen, medegevoelens: om de rust, ruimte, eenvoud en diepte. Ik geef grif toe dat er ook van alles in de kerk is dat niet eenvoudig en diep is. De kerk komt duidelijk tekort. Sommige dingen zijn echt slecht. Maar vanuit de rust en de diepte groeit de roeping om bij te dragen aan een kerk met een menslievend geelaat.

niet goed in wachten

Eerst iets over die rust en ruimte. Ik begin mijn dag met een kwartier stil gebed. Ik probeer er te zijn, en dat zeg ik ook: 'God, ik ben er'. Of als dat te veel gevraagd is, 'God, ik probeer er te zijn'. En dan zwijg ik en wacht ik tot God er ook is. Als er veel speelt, benoem ik dat ook, of ik vraag om zegen over iemand of iets. En dan wacht ik weer.

Eigenlijk ken ik daar niet zo goed in: wachten. Van nature ben ik ongeduldig. Of als je dat positief wil zeggen: vurig. Mijn leven is goed gevuld, zo als het leven van zowel derigers en veertigers, zeker als ze kinderen hebben, en ik geef me met huid en haar aan wat zich aandient.

een tegenverhaal

Binnen dat leven is het stille gebed een oase. Een tegenverhaal, dat de ban breekt van het 'ik ben druk'-spookje. Het bevrijdt. Kies voor de nauwe poort en de smalle weg en pas op voor de brede weg, die naar de ondergang voert', zo schrijft Matteüs. In feite is het subtieler. De nauwe poort leidt tot ruimte en voert naar rust en leven. Een ander woord dat ik graag gebruik, is diepte. De stilte leidt tot diepte. Mijn broer is ingenieur en die zou beginnen over heipalen tot de tweede of derde zandlaag. De stilte reikt naar die diepe zandlaag. Naar

God, die al van in den beginne de dragende grond is van mijn bestaan. Het leven wordt dan eenvoudig. De waan van de dag verwaait, oppervlakkige zinsbegoocheling verliest haar glans, vermoed cynisme verbreekt en het strenge oordeel wordt verzacht. Alles blijft licht en leegte en diepte, behalve God. Behalve de Geest en haar vruchten van vrede, vrede, goedheid, genade, eenvoud, vriendelijkheid, warmte en wijsheid.

PETER DE WAARD • vkr • redacteur economie bij de Volkskrant nd.nl/opinie

ZO SLECHT ZIJN BEGIN

...Millennials wonen nu relatief net zo duur als de 'boomers' destijds. En goedkopend door de generatie van twintig jaar geleden.

De alarmerende koppen zijn niet van de lucht: 'Zes keer een bod en nog steeds geen huis', 'jongeren vluchten naar de polder', 'Starter nu echt kansloos op woningmarkt'. Of zelfs: 'Tijd voor een jongerenpartij'. De huizenkopende millennial moet de boomers en generatie X benijden, zo lijkt het. Millennials – tenminste als je niet bij Ajax voetballt, chirurg bent geworden of triomfen viert in staat je financieel niet meer in de zijde woningmarkt op te komen. De boomers die in 1982 op de markt kwamen, moe-

ten een heilstaat hebben vertoefd. Maar ook toen was het voor iemand even onmogelijk de woningmarkt te betreden. Een huis kostte gemiddeld twee keer zoveel als de huur. Iedereen woonde toen nog in een rijtje – slechts 138.000 gulden (62.621 euro). Dat was het dieptepunt van de woningmarkt sinds de oliecrisis. Maar de hypotheekrente was wel 12 procent. Wie de gemiddelde woning volledig financierde met een dertigjarige annuïteitenhypotheek, was bruto 1419 gulden (644 euro) per maand kwijt, aldus Vereniging Eigen Huis.

Netto zou dat 864 gulden (396 euro) zijn, maar dan moest er wel een inkomen worden gehaald met een belastingtarief van 40 procent. Wie het geld had een baan te hebben – de jeugdwerkloosheid was torenhoog – moest dat bedrag toch hebben gedrukt. Het minimumloon (dat viel niet onder dat IB-tarief) was net 1300

studentenpastor aan de Katholieke Universiteit Leuven nd.nl/opinie

BEELD ANDRÉS VERVAEKE

RUIJTE, DE EENVOUD EN DE DIEPTE

Jos Moons: Ik voel de roeping om bij te dragen aan een menslievende kerk.

Als kind droom je van perfecte ouders. Ze kunnen alles, ze weten alles en ze zorgen voor alles. Het geeft een geweldig gevoel van veiligheid, in ons gebed, onze theologie, onze inzet voor de schepping. Hoe zou ik niet hier bij willen horen?

Maar ik heb ook moeite met de kerk. Mijn verhouding tot de kerk is wel veranderd. Er valt veel tegen in de kerk en hoe ouder ik word, hoe beter ik het zie.

altijd wel ruzie

Maar geleidelijk leer je dat je ouders niet perfect zijn. Ze verschillen van mening, ze kunnen dingen niet, ze weten dingen niet en ze zorgen niet voor alles.

Zo gaat het ook met de kerk. De misbruikschandalen hebben ons handig uit het kinderlijke spookje gewekt dat onze kerkelijke leiders perfect zijn. Velen hebben weggekeken, tot en met het allerhoogste gezag. Voor wie gemakkelijk opnieuw wegdoezelt, zijn er legio alternatieve weksingalen, zoals de traagheid van kerkelijke leiders om de tekens van de tijd te verstaan en hun soms al te menselijke neigingen naar angst, eer of macht.

En voor wie dat te ver van het eigen bed is: die menselijke neigingen zijn er ook heel dichtbij. In de typische parochie is er altijd wel ruzie en rivaliteit, bijvoorbeeld. Tussen koor A en koor B, tussen de koster, binnen de werkgroep bloemen, tussen de pastores. We kunnen onze tijdgenoten die gedessillusioneerend de kerk en het geloof verlaten, nauwelijks verwijten maken. Wat ook kan – en die weg probeer ik te gaan – is dat we ons bekeren.

Van de gezaghebbende kerkvergadering Vaticaanum II leerde ik dat de kerk niet zelf het licht is, want dat is Christus; ze weerspiegelt hoogstens het licht.

Bij de invloedrijke Duitse jezuïet Karl Rahner las ik ooit dat te grote afhankelijkheid aan de kerk idolatrie is: je hechten aan beelden, afgoden.

Je kunt mensen die teleurgesteld de kerk verlaten, nauwelijks verwijten maken.

ruimte, voel ik de roeping om bij te dragen aan een menslievende kerk – een kerk die de Heer vertegenwoordigt in wie Gods menselijke zichtbaar werd (Titus 3). Het is een kerk van het midden. Dat midden situeert zich tussen alles anders en alles hetzelfde. Het is het midden van de onderscheiding der geesten. Van niet weten, maar je laten leiden door de Geest. Niet de geest van vroeger en ook niet de tijdgeest, maar de Geest die spreekt én door vroeger én door het heden. Een kerk van de gotiek en een kerk van het romaanse, en trouwens ook van moderne architectuur. Een kerk van gebed en van engagement. Van woorden en van stilte. Een kerk van dialoog en zoeken naar waarheid. Het is een kerk waar ruimte is om je weg te vinden. Een kerk als instituut en een kerk die we samen zijn.

► Dit is een voorpublicatie uit de bundel *Doormijn blijf ik bij de kerk* (onder redactie van Leo Fijen), die vrijdag, bij de start van de actie Kerkbalans, verschijnt.

INGEZONDEN ANNE VAN DEN SLOOT, STEENWIJK

Buitenlandse contacten

Tijdens de 'buitenlandweek' van de vrijgemaakte synode bracht Henk Folkers naar voren, dat de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt niet te zwaar moeten tillen aan de bezwaren die vanuit buitenlandse kerken tegen het besluit man-vrouw-amt naar voren worden gebracht (Nederlands Dagblad 8 januari).

Er zijn volgens hem grotere zaken van belang. Dat Folkers aandacht vraagt voor het verleden van de buitenlandse kerken en van de GKV, vind ik op zichzelf niet onjuist. Maar ik heb wel moeite met de wijze waarop hij dat doet.

Hij kent aan zijn eigen zienswijze een zondig gewicht toe, dat de bezwaren van de buitenlandse kerken tegen het besluit man-vrouw-amt daaraan worden afgenomen. In plaats

van hun bezwaren serieus aan de Bijbel te toetsen. Bij Folkers mist ook nuance. Hij laat na te vermelden dat in de loop van de jaren de GKV contact zijn aangegaan met (grote) kerken die niet uit breken zijn voorgekomen, zoals de IPB in Brazilië. En laat nu uitgereden deze grote kerk (en miljoenen leden) zijn volgens hem grotere zaken van belang. Dat Folkers aandacht vraagt voor het verleden van de buitenlandse kerken en van de GKV, vind ik op zichzelf niet onjuist. Maar ik heb wel moeite met de wijze waarop hij dat doet.

Hij kent aan zijn eigen zienswijze een zondig gewicht toe, dat de bezwaren van de buitenlandse kerken tegen het besluit man-vrouw-amt daaraan worden afgenomen. In plaats